

faar efter Kapitelstaksten, saaledes som den vil blive efter Lovforslaget, altsaa efter Gennemsnittet af fire Aar, faar de en betydelig højere Afgift, end de vilde have faaet under normale Forhold, og end de har faaet i mange, mange Aar; det er kun et ganske enkelt Aar, at Kapitelstaksten har kunnet blive højere; det, de ikke faar, er en Gevinst, som de har haft Udsigt til, det er, hvad man i Juraen kalder *lucrum cessans*, er Fordel, som ikke indtræder, men den har man skam Lov til ad Lovgivningsvejen at berøve de paagældende. Nyderne faar adskillige Procent over en rigelig, en høj Kapitelstakst, og saa har de i Sandhed ikke mere at kræve. Netop for ikke at komme ind paa at foreslaa noget, hvis Gennemførlighed ad Lovgivningens Vej kunde være tvivlsom, har vi ikke foreslaaet, at privatretlig afsluttede Forpagningskontrakter skulde falde herind under, idet der ikke i vor Landbolovgivning eller vor Lovgivning i det hele er noget, som giver Statsmagten en særlig Ret til at gribe ind i det Brugsforhold, som er stiftet, hvor en Ejer af fri Jord bortforpagter eller hortlejer den. Det er netop for at holde sig paa den sikre Side i retlig Henseende, at Lovforslaget er saaledes begrænset. Naar man ser rent materielt paa Forholdet, maa man ogsaa huske paa, at Nyderne af de Afgifter, som her foreslaas noget nedsat ved en rimelig Kapitelstakst, i Aar faar rigelig det, som Prisforhøjelsen paa Livsfornødenhederne andrager. Jeg har i Dag haft den Ære at modtage en Deputation fra Centralbestyrelsen for de fire Etater, Toldvæsenet, Telegrafvæsenet, Jernbanevæsenet og Postvæsenet, og de forklarede, hvordan Livsfornødenhedernes Stigen gjorde det umuligt for de lavest lønnede Statsfunktionærer at klare sig. Hvis de blot kunde faa saa meget, som Nyderne af disse Afgifter efter Kapiteltaksten faar mere i Aar end ellers, vilde de være udmærket tilfredse, himmelhentykte, det vilde sige, at de fik en 2—3 Millioner Kroner bevilget af Staten. Hvad har man saa at beklage sig over fra disse Nyderes Side?

Det ærede Medlem fra Ringkøbing gjorde særlig gældende, at Enkerne og de værkbrudne beskar man deres Ret ved, at Tienden ikke blev udbetalt efter den uhyre høje Kapitelstakst, der vilde fremkomme, hvis man kun tog Hensyn til Aaret 1914. Det er smukt af det ærede Medlem fra Ringkøbing at tænke saadan paa Enkerne og de værkbrudne; og jeg glæder mig over, at de dog altid efter den fore-

slaaede Ordning faar 20—25 pCt. mere end efter en normal Kapitelstakst, og saa tænker jeg paa Tider, da det ærede Medlem fra Ringkøbing foreslog at afløse Tienden med det tyvedobbelte Beløb, da var *det* nok til Enkerne og de værkbrudne. Men saa er virkelig det, her er foreslaaet, ogsaa nok. Men skulde det for øvrigt under Udvalgsbehandlingen lykkes at blive enig om at yde Enkerne og de værkbrudne noget mere, skal ingen glæde sig mere derover end jeg. Jeg tror; ud fra disse Betragtninger, at man her har truffet; hvad der er ret og billigt, og de Betragtninger, der anstilles paa den Maade, at man skyder Enker og Smaakaarsfolk foran sig i denne Sag; gør ikke meget Indtryk paa mig. Det er altid saaledes; at de privilegerede skyder Smaakaarsfolk foran sig til Dækning af deres egne Privilegier. Det tror jeg ikke, man skal lade sig blænde af i denne Sag. Jeg har forklaret, hvorledes jeg ser retligt paa denne Sag, og jeg tvivler ikke om, at naar Sagen kommer i Udvalg og Udvalget arbejder med god Villie, skal det lykkes at faa et sundt Resultat ud af dette Lovforslag.

Formanden: Folketingsmanden for Ringkøbing Amts 1ste Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

J. C. Christensen: Den juridiske Udvikling, som den højtærede Minister fremsatte, skal jeg ikke komme ind paa og kan ikke komme ind paa i en kort Bemærkning, men jeg vil gøre en Bemærkning til den Indledning, den højtærede Minister bød os her. Naar han optræder paa den Maade, som han gør, og meddeler, at der er Krig i Europa, saa gør det Indtryk enten af en vis Barnlighed eller ogsaa af en meget stor Ophøjethed, f. Eks. som europæisk Minister; thi det er jo klart, at denne Meddelelse har ikke nogen virkelig Adresse herinde. Den højtærede Minister ved meget godt eller burde vide det, at Rigsdagen kan ikke indskrænke sig til at sidde her ganske rolig og vedtage alle de Lovforslag, som Ministeriet fremkommer med, enten den finder dem begrundede eller ikke. Min Kritik af dette Lovforslag har som ogsaa tidligere kun været rent saglig og ikke andet, og jeg finder mig ikke i den Tilrettevisning, som den højtærede Minister kom med her. Det har han ingen Ret til overfor Rigsdagen, men da jeg mærker, at den højtærede Minister er saa nervøs, at han tvært imod